

ANALÝZA MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ ROZVINUTÝCH EKONOMIK V OBDOBÍ EXEKUTIVY VEDENÉ ŽENAMI

ANALYSIS OF MACROECONOMIC INDICATORS OF DEVELOPED ECONOMIES WHILE LED BY WOMEN

Jiří Nožička

Univerzita Pardubice

Anotace: *Postavení žen ve společnosti se po druhé světové válce změnilo. Ženy musely nahradit muže ve výrobních závodech a po válce jim jejich nová pozice již zůstala. Ani tento zlom ale nezpůsobil vstup žen do vysoké politiky, natož do pozice vůdčí osobnosti nějaké významné ekonomiky. Situace se začala měnit v sedmdesátých letech, kdy se premiérkou Velké Británie stala Margaret Thatcherová. V současné době považujeme ženu ve vůdčí roli již za zcela normální jev. Nejsilnější ekonomika Evropské unie je již několik let vedena Angelou Merkelovou. Polskou vládu s pěti ministryněmi vede premiérka Ewa Kopaczová. Ženy jsou významné i v oblasti monetární politiky, kde řídí klíčové monetární organizace v USA, Ruské federaci či na Ukrajině. V Jižní Americe je jako běžný jev žena na postu prezidentky. Tento příspěvek se zabývá analýzou makroekonomických ukazatelů vybraných ekonomik v období, kdy byly řízeny ženou. Cílem je vyhodnotit úspěšnost žen při řízení ekonomiky.*

Abstract: *The status of women in society was changed after World War II. Women had to replace men in factories and their new status has prevailed after war. This change did not cause the entry of women into highest level of politics yet. Things began to change in the seventies when Margaret Thatcher became Prime Minister of Great Britain. Nowadays we consider a woman in a leadership role as completely normal. The strongest economy in the European Union has been led by Angela Merkel for several years. Polish government with five women ministers is led Ewa Kopacz. Women are also important in the field of monetary policy. They manage key monetary subjects in the US, in the Russian Federation and in Ukraine. In the South America a woman president is a common phenomenon. This paper analyzes macroeconomic indicators of selected economies in the period when they were controlled by women. The aim is to evaluate the success of women in the leadership of economies.*

Klíčová slova: *makroekonomická výkonnost, ženy ve vedení, monetární politika, fiskální politika,*

Keywords: *macroeconomic efficiency, women in management, monetary policy, fiscal policy*

1 Úvod

V současné době se někteří sociologové zabývají studiem uspořádání civilizací z minulosti. Již bylo vyvráceno tvrzení, že v pravěku bylo obecně rozšířené matriarchální uspořádání společnosti¹. Nicméně jsou historické důkazy, že v některých společenstvích vládly převážně ženy. Jedná se například o některé germánské kmeny². V době středověku vládli téměř výhradně muži. Situace se částečně změnila v osmnáctém století, kdy hlavní evropské státy uznaly Pragmatickou sankci, která umožňovala vládu žen v případě, že panovník neměl mužského potomka³. Díky tomuto dokumentu mohla vládnout Marie Terezie, která se stala jedinou historicky doloženou vládkyní našeho území.

V polovině devatenáctého století ženy začaly usilovat o zrovnoprávnění a o získání volebního práva. Toto právo získaly do roku 1920 téměř ve všech ekonomicky rozvinutých státech. Mobilizace v druhé světové válce způsobila výpadek pracovní síly, protože většina mužů musela narukovat do války. Ženy musely nahradit muže v téměř všech sektorech národního hospodářství, čímž bylo dosaženo skutečné rovnosti mezi pohlavími. Po skončení války se rovnost již považovala za status quo.

Ženy se začaly aktivně začleňovat i do politického systému. První ženy ve funkci hlavy státu byly Khertek Anchimaa-Tokaová v Tuvinské aratské republice (1940), Suhbaataryn Yanjmaaová v Mongolsku (1953) a Song Qinglingová v Čínské lidové republice (1968). V těchto případech se však jednalo pouze o čestné funkce s omezenými pravomocemi. Za první výkonnou prezidentku se tak obvykle považuje až Maria Estella Martínez de Perónová, která se stala prezidentkou Argentiny v roce 1974. Do července 2015 se stalo 65 žen hlavou státu, z nichž 14 svůj úřad v dané době vykonávalo⁴. V některých státech je výkonným orgánem nikoliv prezident, ale předseda vlády. První předsedkyní vlády se stala Sirimavo Bandaranaikeová, která vedla vládu Ceylonu od roku 1960 a s přestávkami vykonávala svůj úřad více než 17 let. Historicky druhou premiérkou se stala v roce 1966 Indira Gandhiová v Indii, která předsedala vládě s přestávkou 15 let. Třetí premiérkou se v roce 1969 stala Golda Meirová. K červenci 2015 se stalo 66 žen předsedkyní vlády, z nichž deset tento úřad k danému datu vykonávalo⁵.

Kromě oblasti fiskální politiky jsou ženy významné i v oblasti monetární politiky. Od roku 2014 je za monetární politiku USA zodpovědná Janet Yellenová, která je předsedkyní FEDu. Od stejného roku řídí Ukrajinskou centrální banku Valeria Hontareva a ruskou pak od roku 2013 guvernérka Elvira Nabiullina. Jedná se o velmi složité období, kdy USA zpomalují dlouhodobě aplikované kvantitativní uvolňování, Ukrajina je ve stavu občanské války a Ruský bankovní systém je pod značným tlakem ekonomických sankcí, které neumožňují přístup zahraničního kapitálu na ruský

¹ Eller, Cynthia, *The Myth of Matriarchal Prehistory: Why an Invented Past Won't Give Women a Future* Boston: Beacon Press, 2001. ISBN 978-0807067932

² Tacitus, Cornelius, *Germania*. <http://www.ourcivilisation.com/smartboard/shop/tacitusc/germany/chap1.htm>

³ Urfus, Valentin. 19. 4. 1713: *Pragmatická sankce: Rodný list podunajské monarchie*. Praha : Havran, 2001. 152 s. ISBN 80-86515-11-7.

⁴ <http://www.guide2womenleaders.com/Presidents.htm>

⁵ http://www.jjmccullough.com/charts_rest_female-leaders.php

kapitálový trh. Mezinárodní měnový fond je řízen Christine Lagardeová v době, kdy některé státy procházejí vleklou recesí a kdy Řecko nesplácí své závazky právě k Mezinárodnímu měnovému fondu.

Není možné provést analýzu makroekonomických údajů všech ekonomik v dobách, kdy byly řízeny ekonomiky. Vlády některých žen jsou známé a vhodné ke zkoumání, protože vládly ve velmi složitých dobách, kdy bylo třeba zajistit územní celistvost státu, či jeho bezpečnost a národní hrdost. To se týká například Indiry Gandhiové, která vedla válku s Pákistánem, či Goldy Meirové, která vedla Izrael v době, kdy byl napaden Egyptem při Yom-kippurské válce a při atentátech na izraelské olympioniky v Mnichově. Kroky těchto žen v dobách ohrožení národní bezpečnosti jsou dnes považovány za správné a precizní. Pro analýzu v tomto článku však byly vybrány situace, kdy ženy vedly fiskální politiku důležité ekonomiky v době makroekonomicky zajímavých období.

2 Metodologie

Pro zhodnocení úspěšnosti výkonu fiskální politiky budou analyzovány historicky významné vlády vedené ženami. K analýze bude použito vybraných statistických metod, které budou komparovat zkoumanou ekonomiku s podobnými ekonomikami v daném období. V tomto článku bude provedena analýza následujících vlád.

- 1) Margaret Thatcherová - ministerská předsedkyně, Spojené království 1979-1990
- 2) Angela Merkelová – kancléřka, Německo 2005-současnost
- 3) Ellen Johnson Sirleafová – prezidentka, Libérie 2006-současnost

2.1 Vláda Margaret Thatcherové 1979-1990

Margaret Thatcherová byla ministerskou předsedkyní v letech 1979-1990. V té době, ekonomika Spojeného království bojovala s vysokou mírou inflace, způsobenou expanzivními politikami aplikovanými podle Keynesiánské filozofie. Dalším problémem ekonomiky bylo povinné členství všech zaměstnanců v odborech. Výkonnost britské ekonomiky bude porovnána s ekonomikou USA a Francie. Po většinu sledovaného období (1981-1989) vedl USA prezident Ronald Reagan a Francii (1981-1995) Francois Mitterand. Tyto dvě ekonomiky byly vybrány pro porovnání z toho důvodu, že se jednalo o ekonomiky velmi podobné, na srovnatelném stupni vývoje a procházející stejnými fázemi ovlivněné podobnými externími vlivy.

Výkonnost ekonomik bude posuzovaná podle roční míry inflace, protože v dané době se jednalo o velký makroekonomický problém. Z tabulky 1 je patrná vysoká míra inflace na začátku sledovaného období. Zvýšení inflace v roce 1980 bylo způsobené ropným šokem vyvolaným Íránskou revolucí. Margaret Thatcherová během své vlády provedla transformaci ekonomiky, založené na sekundárním sektoru na ekonomiku, založenou na terciálním sektoru. Jednalo se o jednu z prvních ekonomik transformovanou tímto způsobem. Transformovaná ekonomika měla jinou reakční odezvu na expanzivní monetární politiku realizovanou kvantitativním uvolňováním, než původní ekonomika. Tento fakt způsobil růst míry inflace Velké Británie na konci funkčního období Margaret Thatcher. Margaret Thatcherová také dokázala rozhodnou akcí získat zpět vzdálené Falklandské ostrovy, které obsadilo Argentinské vojsko.

K posouzení úspěšnosti vlády Margaret Thatcherové by bylo možné použít parametrické testování. Před jeho aplikací je ale třeba provést ověření normality dat. Pokud by data neměla normální rozdělení, pak bude k analýze použit neparametrický Friedmanův ANOVA test. Veškeré testování bude provedeno s pomocí programu Statistica.

2.2 Vláda Angely Merkelové 2005-současnost

Německo je v současné době nejsilnější ekonomikou Evropské unie. Angela Merkelová převzala klíčovou evropskou ekonomiku tři roky před globálním ekonomickým oslabením. Pod jejím vedením se Německo velmi rychle dostalo z fáze recese a od roku 2009 souvisle roste stabilním růstovým tempem. Výkonnost německé ekonomiky budou posouzena z hlediska tempa růstu HDP v porovnání s tempem růstu HDP ve Francii a s průměrným tempem růstu v Evropské unii. Srovnání bude vypracováno i pro průměrnou ekonomickou výkonnost 28 států Evropské unie. Francie byla vybrána jako třetí největší ekonomika EU. Francie má navíc stejnou monetární politiku jako Německo a proto je vhodná pro srovnání.

V tabulce 4 jsou uvedené hodnoty tempa růstu HDP pro vybrané ekonomiky v daném období. Z dat uvedených v tabulce je patrné, že Německo sice ekonomický propad v roce 2009 zasáhl silně, ale z propadu se rychle vzpamatovalo a vrátilo se do fáze růstu.

Angela Merkelová se také stala hlavní postavou vývoje jednání o řešení řeckých finančních problémů. Je diskutabilní, zda je jí prosazovaný přístup optimální v dané situaci, ale je zřejmé, že se svými kroky snaží ochránit německé daňové poplatníky.

K posouzení úspěšnosti vlády Angely Merkelové by bylo opět možné použít parametrické testování. Před jeho aplikací je ale třeba provést ověření normality dat. Pokud by data neměla normální rozdělení, pak bude k analýze použit neparametrický Wilcoxonův jednovýběrový test. Veškeré testování bude provedeno s pomocí programu Statistica.

2.3 Vláda Ellen Johnson Sirleafová 2006 - současnost

Liberijská prezidentka nastoupila do funkce po 24 let dlouhé občanské válce, kterou mezi sebou vedli jednotliví diktátoři. Je nositelkou Nobelovy ceny za mír z roku 2011. Jedná se o úspěšnou ekonomku, která svou diplomacií dokázala přesvědčit věřitelské instituce, aby odmazaly značnou část mezinárodního dluhu Libérie.

Velikost vládního dluhu a jeho restrukturalizace je v současné době aktuální téma, protože se týká i některých evropských států. Příliš velká míra zadlužení znemožňuje efektivní fungování ekonomiky, protože nejsou prostředky na expanzivní politiku, která by ve vhodný čas podpořila ekonomický růst. Z tohoto důvodu bude posouzení vlády liberijské prezidentky provedeno na základě statistické analýzy vývoje vládního dluhu ve vybraných afrických ekonomikách. Údaje o vládních dluzích jsou uvedeny v tabulce 7.

Sierra Leone byla vybrána jako ekonomika s velmi podobným vývojem jako Libérie. Nigerie byla vybrána jako největší ekonomika dané oblasti Afriky.

Úspěšnost vlády prezidentky Sirleafové bude posouzena pomocí regresní analýzy, která bude aplikovaná na logaritmováním linearizované údaje o vládních dlužích. Veškeré výpočty budou provedeny pomocí programu Microsoft Excel.

3 Výsledky a diskuze

V následující kapitole bude provedena statistická analýza dat. Smyslem analýzy bude statistické zhodnocení výkonnosti žen v roli vůdčích osobností vybraných ekonomik

3.1 Vláda Margaret Thatcherové 1979-1990

Vláda Margaret Thatcherové bude posuzována z hlediska její úspěšnosti při snižování míry inflace. Údaje o míře inflace jsou uvedeny v tabulce .

Tabulka 1: Míry inflace ve vybraných státech v době vlády Margaret Thatcherové

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
inlace UK	13,4	18	11,9	8,6	4,6	5	6,1	3,4	4,2	4,9	7,8	9,5
Inlace USA	11,3	13,5	10,3	6,2	3,2	4,3	3,6	1,9	3,6	4,1	4,8	5,4
inlace Francie	11,8	13,7	13,9	9,69	9,29	6,69	4,7	2,12	3,12	3,08	3,56	3,11

Zdroje: <http://www.inflation.eu/inflation-rates/great-britain/historic-inflation/>
<http://www.inflation.eu/inflation-rates/united-states/historic-inflation/>
www.inflation.eu/inflation-rates/france/historic-inflation/

Pro statistické zhodnocení fiskální politiky by bylo možné použít parametrický test. U náhodných výběrů je třeba provést ověření normality. To je provedeno v následující tabulce 2.

Tabulka 2: Ověření normality dat z tabulky 1

proměnná	Test normality					
	N	max D	K-S p	Lilliefors p	W	p
míra inflace UK	12	0,175622	p>.20	p>.20	0,890874	0,120937
míra inflace USA	12	0,23357	p>.20	p<,10	0,845904	0,032689
míra inflace Francie	12	0,203715	p>.20	p<,20	0,868725	0,062962

zdroj: vlastní

Z výsledků v tabulce 2 je patrné, že USA nemají normální rozdělení a proto není možné použít parametrické testování, protože H_0 zamítáme. Z tohoto důvodu bude pro posouzení použit neparametrický Friedmanův ANOVA test, ve kterém bude testováno, zda je rozdíl v míře inflace u sledovaných států v průběhu sledovaného období. Výsledky tohoto testu jsou v Tabulce 3.

Tabulka 3: Friedmanův ANOVA test

<p>Friedmanova ANOVA a Kendallův koeficient shody ANOVA chí-kv. (N = 12, sv = 12) = 10,66667 p = ,00483</p>

	Koeficient shody = ,44444 Prům.hods. r = ,39394			
	Průměrné pořadí	Součet pořadí	Průměr	Sm.Odch.
míra inflace UK	2,66667	32,00000	8,11667	4,43372
míra inflace USA	1,33333	16,00000	6,01667	3,65982
míra inflace Francie	2,00000	24,00000	7,06333	4,41648

zdroj: vlastní

Dle p-hodnoty ($p = ,00483$) dochází k zamítnutí nulové hypotézy H_0 , a tedy nelze říci, že je shoda v míře inflace a tedy státy se s její hodnotou významně navzájem liší.

Z výsledků statistické analýzy vývoje míry inflace sledovaných ekonomik v době vlády Margaret Thatcherové není možné prokázat, že by Velká Británie pod vládou Margaret Thatcherové byla v boji s inflací úspěšnější než ekonomiky, kterým vládli muži. Přesto lze tuto vládu považovat za úspěšnou, protože dokázala ztransformovat rigidní ekonomiku a udělat z ní flexibilní tržní systém.

3.2 Vláda Angely Merkelové 2005-současnost

V současné době se nacházejí evropské ekonomiky v pokrizovém stavu. Pro posouzení, jak se ekonomiky vyrovnaly s ekonomickou krizí je vhodné použít ukazatel vývoje HDP sledovaných ekonomik. Tyto údaje jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4: Tempa růstu HDP vybraných evropských ekonomik v době vlády Angely Merkelové

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
tempo růstu HDP Německo	0,7	3,7	3,3	1,1	-5,6	4,1	3,6	0,4	0,1	1,6
tempo růstu HDP Francie	1,6	2,4	2,4	0,2	-2,9	2	2,1	0,2	0,7	0,2
tempo růstu HDP EU28	2	3,4	3,1	0,5	-4,4	2,1	1,7	-0,5	0,1	1,3
optimální tempo růstu HDP	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00115&plugin=1>

Pro vyhodnocení německé výkonnosti byla zvažována metoda jednovýběrového t-testu. Za optimální tempo růstu rozvinuté ekonomiky se považuje tempo růstu 3% ročně⁶. Proto byla tato hodnota označena za cílovou.

Pro použití parametrického testu u náhodných výběrů je třeba provést ověření normality. To je provedeno v následující tabulce 5:

Tabulka 5: Ověření normality dat z tabulky 4

proměnná	Test normality					
	N	max D	K-S p	Lilliefors p	W	p
tempo růstu HDP Německa	10	0,237009	p>.20	p>.20	0,82528	0,029351
tempo růstu HDP Francie	10	0,23498	p>.20	p<,15	0,831496	0,034878

⁶ http://economistsview.typepad.com/economistsview/2007/01/what_output_gro.html

tempo růstu HDP EU28	10	0,165439	p>.20	p>.20	0,871318	0,103563
----------------------	----	----------	-------	-------	----------	----------

Z výsledků vyplývá, že data Německa ani Francie nemají normální rozdělení. Testování těchto náhodných výběrů parametrickým testem nelze.

Z výše uvedených důvodů bude použit neparametrický test. K tomuto testování byl vybrán Wilcoxonův jednovýběrový test. Výsledky tohoto neparametrického testu jsou v následující tabulce 6.

Tabulka 6: Wilcoxonův jednovýběrový test

Wilcoxonův jednovýběrový test				
Označené testy jsou významné na hladině $p < ,05000$				
Dvojice proměnných	Počet platných	T	Z	p-hodn.
tempo růstu HDP Německa & Optimum	10	10,00000	1,783765	0,074463
tempo růstu HDP Francie & Optimum	10	0,00000	2,80306	0,005062
tempo růstu HDP EU28 & Optimum	10	3,00000	2,497271	0,012516

zdroj: vlastní

Z výsledků Wilcoxova jednovýběrového testu lze statisticky prokázat, že se Německo ve sledovaném období svým tempem růstu blíží k optimálnímu tempu, které bylo na základě rešerše odborné literatury určeno jako 3%. Hypotézu H_0 pro Německo na hladině významnosti 0,05 tedy nezamítáme. Výsledky tempa růstu Francie a průměru 28 států Evropské unie vykazují p-hodnotu menší než 0,05 a tedy hypotézu H_0 zamítáme, protože se jejich hodnoty statisticky liší od určené hodnoty optimálního tempa růstu.

Z výsledků statistické analýzy tempa růstu HDP ve sledovaných ekonomikách je patrné, že se německá ekonomika pod vedení Angely Merkel svým tempem růstu HDP blíží k optimálnímu tempu růstu a je tedy vhodně se vyvíjející ekonomikou.

3.3 Vláda Ellen Johnson Sirleaf 2006 – současnost

U mnoha evropských států můžeme nyní sledovat, že vysoká míra zadlužení neumožňuje efektivní rozvoj ekonomiky. Libérie měla jedno z nejvyšších zadlužení na světě a proto bylo toto kritérium použito pro analýzu afrických států. Údaje o vládních dlužích vybraných ekonomik jsou v tabulce 7.

Tabulka 7: Vládní dluhy vybraných afrických států v době vlády Ellen Johnson Sirleaf

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Libérie, Vládní dluh v % HDP	598	486	313	172	32,1	28,5	26	26,6	33,2
Nigerie, Vládní dluh v % HDP	11,8	12,8	11,6	15,2	18	17,8	19	11	10,5
Sierra Leone, Vládní dluh v % HDP	131	103	42,2	42,4	48,05	46,9	44,9	36,9	30,5

zdroje: <http://www.tradingeconomics.com/liberia/government-debt-to-gdp>

<http://www.tradingeconomics.com/nigeria/government-debt-to-gdp>

<http://www.tradingeconomics.com/sierra-leone/government-debt-to-gdp>

Data z tabulky 7, ve které byly uvedeny vládní dluhy vybraných afrických ekonomik byla linearizována logaritmováním a poté na těchto upravených datech byla provedena regresní analýza. Její výsledky jsou v tabulce 8.

Tabulka:8 Regresní analýza vývoje vládního dluhu vybraných států

	<i>Koeficienty</i>	<i>Chyba stř. hodnoty</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>
Libérie	-0,45096	0,078829	-5,72074	0,000719
Nigérie	0,00372	0,032089	0,115939	0,910956
Sierra Leona	-0,14474	0,037505	-3,85926	0,006217

Zdroj: vlastní

Z regresní analýzy vývoje vládního dluhu Libérie a Sierry Leone vyplývá, že koeficient b_1 lineární regresní funkce $y = b_0 + b_1x$ je statisticky významný ($p < 0,05$) a tedy vládní dluh vykazuje pokles. V případě Nigérie ($p = 0,91$) nelze statisticky prokázat změnu/pokles vládního dluhu ve sledovaném období.

4 Závěr

V příspěvku byly statisticky analyzovány zvolené makroekonomické údaje tří vybraných ekonomik v časových úsecích, po které je řídily ženy. Tyto údaje byly porovnány s údaji podobných ekonomik v oblasti.

U vlády Margaret Thatcher se statisticky neprokázalo, že restriktivní protiinflační fiskální politiku realizovala její vláda lépe, než vlády v USA a ve Francii. Nicméně dokázala zefektivnit tržní systém britské ekonomiky a vytvořit prototyp flexibilní ekonomiky, který je aplikován dodnes.

V případě analýzy vlády Angely Merkel bylo statisticky prokázáno, že se německá ekonomika jako jediná ze sledovaných ekonomik svým tempem růstu HDP blíží k optimálnímu tempu růstu. Německá ekonomika byla sice ze zkoumaných ekonomik nejvíce zasažena ekonomickou krizí v roce 2009, ale také se s ní nejlépe vyrovnala.

Liberijská prezidentka dokázala během své prozatím krátké vlády snížit vládní dluh z 598 % (Řecko má nyní vládní dluh 177,1 % HDP⁷) na 33,2 % HDP (ČR má nyní vládní dluh 43 % HDP⁸). Regresní analýza prokázala statistické snížení vládního dluhu Libérie, ale i Sierry Leone. Míra snížení vládního dluhu byla ale v případě Libérie podstatně větší.

Statistická analýza vývoje makroekonomických veličin vybraných ekonomik řízených ženami prokázala, že ženy mohou být v řídicích pozicích úspěšné a mohou dosahovat lepších výsledků než jejich mužští kolegové. Ani jedna z posuzovaných žen se na své postavení nedostala díky kvótám či směrnicím pro rovnost pohlaví, ale díky svým schopnostem. Další výzkum by bylo možné směřovat do dlouhodobější analýzy socio-ekonomického vývoje evropských států, ve kterých častěji vládou ženy se státy jako je například naše republika, tedy se státy, které neměly vládu vedenou ženou.

⁷ <http://www.tradingeconomics.com/greece/government-debt-to-gdp>

⁸ <http://www.tradingeconomics.com/czech-republic/government-debt-to-gdp>

Literatura

Cullough, J. List of female leaders [online]. cit. 2015-07-02. Dostupné z:
http://www.jmccullough.com/charts_rest_female-leaders.php

ELLER, C. *The Myth of Matriarchal Prehistory: Why an Invented Past Won't Give Women a Future*. Boston: Beacon Press, 2001.

EUROSTAT. [online]. cit. 2015-06-25. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00115&plugin=1>

CHRISTENSEN, M.I. List of female presidents [online]. cit. 2015-07-02. Dostupné z:
<http://www.guide2womenleaders.com/Presidents.htm>

INFLATION. [online]. cit. 2015-06-25. Dostupné z: <http://www.inflation.eu/inflation-rates>

TACITUS, C. Germania [online]. cit. 2015-07-08. Dostupné z:
<http://www.ourcivilisation.com/smartboard/shop/tacitusc/germany/chap1.htm>

THOMA, M. What Output Growth Rate Should be the Target? [online]. cit. 2015-07-04. Dostupné z:
http://www.economistsview.typepad.com/economistsview/2007/01/what_output_gro.html

TRADINGECONOMICS. [online]. cit. 2015-06-25. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com>

URFUS, V. *19.4.1713: Pragmatická sankce: Rodný list podunajské monarchie*. Praha: Havran, 2001.

Kontakt:

Ing. Jiří Nožička, Ph.D.
Univerzita Pardubice, Dopravní Fakulta Jana Pernera
Studentská 95
530 03 Pardubice
Česká republika
email: jiri.nozicka@upce.cz

Krátká informace o autorovi/autorech: Autor se věnuje makroekonomii a mikroekonomii. V historickém vývoji ekonomických systémů hledá podobnosti se současným vývojem společnosti a predikuje možné vývoje současných stavů.

Hesla pro jmenný rejstřík: Thatcher, Merkel, Sirleaf

Hesla pro věcný rejstřík: thatcherismus, ženy, fiskální politika